

Fordonsstrategi för kommunkoncernen Stockholms stad

stockholm.se

Fordonsstrategi för kommunkoncernen Stockholms stad
2016

Dnr: 129-1092/2016
Utgivare: Kommunfullmäktige
Kontaktperson

Inledning

Stockholms stad har under närmare två decennier verkat för en utveckling mot en högre andel miljöbilar samt miljöanpassade och klimatsmarta drivmedel i Stockholm. Staden har långtgående miljö- och klimatmål där Stockholm ska vara fossilbränslefritt år 2040, luftkvaliteten ska förbättras och trafiken ska minska.

Kommunfullmäktige beslutade 4 april 2016 om *Miljöprogram för Stockholms stad 2016-2019* (dnr 303-1200/2014).

Kommunfullmäktige har nyligen beslutat uppdra åt miljö- och hälsoskyddsnämnden att ta fram en långsiktig strategi för kommunkoncernens fordon i samråd med stadsledningskontoret och Stockholms stadshus AB. Utifrån detta är denna fordonsstrategi framtagen.

Fordonsstrategin omfattar kommunkoncernen Stockholms stad (Stockholms stad) dvs. samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Strategin har sin utgångspunkt i de inriktningsmål som anges i Stockholms stads Vision 2040 – Ett Stockholm för alla; ”Ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm och ett demokratiskt hållbart Stockholm”.

Ett klimatsmart Stockholm:

Genom att styra mot miljöbilar med låg klimatpåverkan och förnybara drivmedel driver Stockholms stad på utvecklingen och är en förebild när det gäller hållbara transporter och hållbart resande.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm:

Genom att använda ett totalkostnadsperspektiv vid fordonsval och att prioritera bilpoolsanvändning säkerställer Stockholms stad att kostnaderna hålls nere samtidigt som utnyttjandegraden av fordonen ökar.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm:

Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare, arbetsmiljö och trafiksäkerhet är särskilt viktiga när det gäller val av fordon. ISA, alkoholås och övriga krav på krocksäkerhet är en viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare.

Denna strategi omfattar personbilar och lastbilar och bussar. Strategin kan komma att kompletteras senare med fordon som cyklar, golfbilar, entreprenadfordon mm.

Utifrån denna strategi finns följande riktlinje:

Riktlinjer för hantering av fordon för kommunkoncernen
Stockholms stad.

Förändringar av denna strategi beslutas av kommunfullmäktige vid behov.

Mål med strategin

Målet med denna strategi är att Stockholm stad skall ha en fordonsflotta som strävar mot tre av grundpelarna i Vision 2040, ”Ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm och ett demokratiskt hållbart Stockholm”. Det innebär att ekonomi och miljö ska vara styrande aspekter samtidigt som staden ska vara en attraktiv arbetsgivare. Detta kan exemplifieras genom att staden har fordon med hög trafiksäkerhet.

Denna fordonstrategin pekar ut riktningen för Stockholms stads fordonsanskaffning och fordonsinnehav med mål att optimera hanteringen, minska riskerna och erhålla en bättre överblick över kostnaderna. Optimeringen ska göras med hänsyn till ekonomi samt minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan. Denna strategi är en viktig del i arbetet för ett klimatsmart och ekonomiskt hållbart Stockholm.

Klimatsmart och ekonomiskt hållbart

Valet av fordon samt finansieringsalternativ ska ske utifrån det alternativ som leder fram till att målen om ett klimatsmart och ekonomiskt hållbart Stockholm nås. Stadens verksamheter ska för att bidra till att de långsiktiga målsättningarna om ett fossilbränslefritt Stockholm och miljöprogrammets delmål 2.5 ”Fossil energi i transportsektorn ska minska”, välja miljöbilar vid nyanskaffning. Där så är möjligt ska fordon som tankas med förnybara drivmedel väljas.

Kostnaderna för vagnparken ska hållas så låg som möjligt och den ekonomiskt mest fördelaktiga finansieringsmodellen ska väljas, samtidigt som fordonsflottan ska ligga i framkant när det gäller miljö, klimat och trafiksäkerhet.

Strategiska val

Finansiell leasing med option

När det gäller valet av finansieringsform, eget ägande, finansiell eller operationell leasing, ska hänsyn tas till främst två parametrar; mervärdesskatt (moms) och räntekostnader.

För fordon med en totalvikt under 3,5 ton med undantag för lätta lastbilar med separat flak (där det finns en luftspalt mellan hytt och flak) är momsen avdragsgill till hälften vid både finansiell och operationell leasing men inte vid egen finansiering (eget ägande).

Lastbilar och bussar med en totalvikt över 3,5 ton ger rätten till fullt momsavlyft.

När det gäller räntekostnaderna så är upplåningsräntan för Stockholms stad (vid egen finansiering) lägre än vad den är för privata finansiella aktörer generellt. I nuvarande räntemiljö är dock momseffekten större, dvs. mer positiv, än skillnaderna i räntenivåer. I dagsläget är således eget ägande sämre ekonomiskt än leasingalternativen.

Den lösning som ska användas, för införskaffandet och finansiering av fordon med en totalvikt under 3,5 ton inom Stockholms stad, är finansiell leasing i kombination med en option på ett garanterat restvärde från fordonsförsäljaren. Fördelen med finansiell leasing gentemot köp måste dock prövas årligen. När momseffekten är mindre än skillnaden i räntekostnad mellan köp och leasing ska Stockholms stad gå över till köp.

Fordonsleverantören garanterar alltså restvärdet i form av en option för Stockholms stad. Optionen innebär att Stockholms stad har rätten att välja om staden önskar utnyttja fordonsförsäljarens garanterade restvärde eller inte. Fordonsförsäljaren har dock alltid skyldighet att lösa in fordonet till det garanterade restvärdet om staden så önskar. Själva finansieringen av fordonet sker i denna variant via finansiell leasing och då med möjlighet till halvt momsavdrag. Förbehållen avseende det garanterade restvärdet ska vara klart definierade. Staden minskar den risk, som alltid följer med finansiell leasing genom ett garanterat restvärde från fordonsförsäljaren.

Lastbilar och bussar med en totalvikt över 3,5 ton samt lätta lastbilar med en totalvikt under 3,5 ton med en luftspalt mellan förarhytten och flaket skall köpas in och ej leasas då dessa ger rätten till fullt momsavlyft.

Generellt gäller att fordon ska leasas endast när momseffekten ger en ekonomisk fördel gentemot köp. När rätt till momsavlyft inte föreligger, till exempel för vissa av stadens bolag, ska fordon köpas.

Den leasingform som ska användas klassas som finansiell leasing. I och med att leasingperioden avseende stadens förvaltningar ska uppgå till 36 månader med möjlighet till förlängning kan redovisningen enligt gällande bestämmelser genomföras som för operationell leasing. Balansräkningen kommer alltså inte beröras. För stadens bolag gäller avseende den juridiska personen att finansiell leasing får redovisas som operationell oavsett längden på leasingperioden.

Fordon

Agera som en kund på fordonsmarknaden

Stockholms stads totala vagnpark består idag av många olika märken och modeller. Möjligheterna att ställa krav och få bättre priser minskar när ett fåtal fordon tas in från många olika leverantörer. Stockholms stad ska agera som en kund för alla nämnder och bolagsstyrelser. Detta underlättar införskaffandet av miljöbilar samtidigt som kostnaderna kan minska.

Organiserad avyttring av fordon

Avyttring av fordon ska ske på det ekonomiskt mest fördelaktiga sättet. I första hand genom att fordonen övertas av annan verksamhet inom Stockholms stad.

I andra hand genom extern avyttring. Då ska den metod användas som säkerställer att Stockholms stad får ett marknadsmässigt pris för fordonet. Valet görs mellan att utnyttja det garanterade restvärdet från fordonsleverantören eller att avyttra fordonen via upphandlat auktionsföretag.

Försäkring genom S:t Erik Försäkring AB

Alla fordon som framförs på allmän väg ska minst vara trafikförsäkrade. För personbilar gäller att bilar yngre än 3 år och med en körsträcka under 12 000 mil har en vagnskadeförsäkring. Därför behöver oftast inte personbilar yngre än 3 år ha mer än en delkaskoförsäkring, d.v.s. en halvförsäkring. När bilen är mer än 3 år behövs försäkringen kompletteras med en försäkring som motsvarar vagnskadegarantin, en s.k. helkaskoförsäkring, dvs. en helförsäkring.

Lätta lastbilar har oftast ingen vagnskadegaranti och behöver då en helkaskoförsäkring från dag 1.

Hanteringen av alla Stockholms stads försäkringar kring fordonen sköts av S:t Erik Försäkring AB, som har upphandlat försäkringslösning för alla stadens fordon.

Bilpoolstjänst för Stockholms stad och dess invånare

Användandet av upphandlad bilpoolstjänst ska alltid övervägas för att ersätta personbilar med körsträckor under 750 mil/år. Det kan finnas skäl till att behålla fordon eller nyanskaffa fordon, där korta körsträckor förväntas.

Stockholms stad upphandlar en koncernövergripande bilpoolslösning, som är tillgänglig för alla anställda. Bilpoolslösningen ska baseras på respektive nämnds/bolagsstyrelses förutsättningar för att bidra till att skapa en bra helhetslösning och på nämnds/bolagsstyrelses behov. Den geografiska spridningen och närheten till andra verksamheter är viktig.

Styrning via Fleet-Management funktion

För att uppnå en optimal styrning av stadens fordonshantering ska miljöförvaltningen tillhandahålla en fleet-management funktion. Fleet-management funktionen har ett övergripande ansvar för fordonsområdet inom Stockholms stad. Det innebär att fleet-management funktionen ska ansvara för att ta fram kommunkoncernens långsiktiga strategi avseende fordon och riktlinjer kopplade till denna strategi. Riktlinjerna omfattar bla. riskhantering, kostnader och handhavande av Stockholms stads fordon. Fleet-management-funktionen ska ta fram förslag på revideringar av strategi och riktlinjer. Funktionen har vidare ett samlat ansvar för avtalsvård och uppföljning av samtliga avtal inom fordonsområdet. Fleet-management-funktionen har ansvar för att en årlig prövning görs av att finansiell leasing är ekonomiskt fördelaktigare än köp för Stockholms stad beroende på momseffekten.

Administrativ uppföljning genom hanteringsbolag

För att uppnå en effektiv fordonsadministration och underlätta uppföljning av fordonskostnader per bil ska Stockholms stad upphandla tjänsten. Den externa aktören ska hantera viss administration och uppföljning av fordonen. Syftet är att underlätta styrning och uppföljning på ett övergripande plan för fleet-management-funktionen, samt att underlätta för nämnder och bolagsstyrelser i uppföljningsarbete gällande fordon och dess kostnader.